# Pedagogisch Beleidsplan

't Boemeltje kinderopvang

# VOORWOORD

## Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleid van ’t Boemeltje. Het beleidsplan verwoordt de doelstelling van ons kinderdagverblijf en onze pedagogische visie.
’t Boemeltje is een organisatie voor kinderopvang in Oisterwijk en biedt kinderopvang voor 0 tot 4-jarigen.

Het pedagogisch beleid maakt onderdeel uit van het algemene kwaliteitsbeleid van ’t Boemeltje. Het beleid wordt jaarlijks besproken en onderzocht. Daar waar nodig worden verbeteringen aangebracht. Op deze manier zorgen we ervoor dat het een levend stuk blijft binnen onze organisatie en wat past binnen de nieuwste ontwikkelingen. Zo waken we ervoor dat de kwaliteit die ’t Boemeltje levert continu is en eenduidig gedragen wordt. Bovendien is hiermee de pedagogische kwaliteit voor zowel medewerkers van ’t Boemeltje als voor derden (denk aan ouders, gemeenten, bedrijven) inzichtelijk en daarmee controleerbaar en toetsbaar.

Voor de (nieuwe) medewerkers van ’t Boemeltje is het duidelijk wat er van hen verwacht wordt in het uitvoeren van hun taak. Voor externen is het duidelijk wat er van de medewerkers van ’t Boemeltje te verwachten is.

## Doelstellingen

Het pedagogisch beleid draagt diverse doelstellingen in zich:

- Verantwoorde kinderopvang bieden, door een veilige en gezonde omgeving te bieden van emotionele veiligheid, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie en de socialisatie van kinderen door het bijbrengen van waarden en normen.
- Richting geven aan het handelen: het pedagogisch handelen behoort ingebed te zijn in de uitgangspunten van het pedagogisch beleid.
- Handvaten voor beleidskeuzes: de pedagogische uitgangspunten bieden kaders bij het nemen van beleidsbeslissingen.
- Actief en bewust bezig zijn met de inhoud van het kinderopvangwerk: door kritisch te reflecteren bewaken leidsters mede de kwaliteit van de kinderopvang.
- Afstemming tussen collega’s: ontstaan van een gelijkgestemde visie en aanpak en daarmee duidelijkheid en herkenbaarheid.
- Profilering: het pedagogisch beleid geeft een herkenbaar gezicht aan het pedagogisch handelen zoals dat binnen ’t Boemeltje plaatsvindt.

## Definities

- Wanneer wij schrijven voor *ouders* bedoelen wij daarmee ook vaste verzorgers of voogden.
- Wanneer wij het hebben over een *kind* kan dat zowel een jongen als een meisje zijn. Waar *hij* of *zijn* staat, mag dus ook *zij* of *haar* gelezen worden.
- Wanneer wij spreken over *groepsleiding* bedoelen we ook de stagiaires/groepshulpen/vrijwilligers die werkzaam kunnen zijn op de groepen. De termen leidsters en pm-ers (pedagogisch medewerkers) worden door elkaar gebruikt.

# Inhoudsopgave

**DE PEDAGOGISCHE VISIE ..... 5**
KINDVISIE ..... 5
VISIE OP RUIMTE EN AANBOD ..... 7
VISIE OP INTERACTIE ..... 7
PERSOONLIJKE VISIE ..... 7
**KINDERDAGVERBLIJF GERICHT WERKEN VERSUS DE STAMGROEP ..... 8**
**SCHEMA DAGINDELING ..... 9**
**Kinderen ..... 10**
Emotionele veiligheid ..... 10
Wenperiode ..... 11
**Monitoren/observeren welzijn en ontwikkeling van het kind ..... 11**
Monitoring van de ontwikkeling: ..... 12
Doorlopende ontwikkellijn met basisonderwijs en buitenschoolse opvang: ..... 12
**Veiligheid versus uitdaging ..... 13**
**Ruimte voor persoonlijke en sociale competentie ..... 14**
Persoonlijke competentie ..... 14
Sociale competentie ..... 15
**Respect, normen en waarden ..... 16**
Kinderparticipatie ..... 16
Grenzen en regels ..... 17
Reflectie, methodisch en planmatig werken ..... 18
**Activiteitengericht werken versus de stamgroep ..... 19**
Leidster – kind ratio ..... 19
Activiteitengericht werken ..... 20
**Buitenspelen ..... 21**
**Baby opvang ..... 22**
**Ouders ..... 23**
**Informatie ..... 23**

Communicatie ..... 24
Contacten tijdens het brengen en halen ..... 24
Ouder gesprekken ..... 24
**De oudercommissie ..... 25**
**Pedagogiek ontwikkeling ..... 26**
**Pedagogisch medewerksters ..... 27**
Mentorschap ..... 27
**Kaders voor afwijking van de benodigde personele inzet (3 uurs regeling) ..... 28**
**Het vaste-gezichtencriterium ..... 29**
**Signalering bijzonderheden ontwikkeling kind ..... 30**
**Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach ..... 31**

# DE PEDAGOGISCHE VISIE

Pedagogische uitgangspunten:

- Kind visie
- Visie op ruimte en aanbod
- Visie op interactie
- Kindercentrumgericht werken versus stamgroepen

## KINDVISIE

**Elk kind is een uniek individu.**
Een kind komt niet als een onbeschreven blad ter wereld. Elk kind is verschillend: het heeft een eigen karakter, eigen aanleg en temperament, eigen achtergrond en een eigen ontwikkelingstempo. Verder heeft het ook eigen mogelijkheden en beperkingen, wensen en behoeften. Voor een zo optimaal mogelijke ontwikkeling en ontplooiing is het respecteren van deze eigenheid een absolute voorwaarde .Binnen de mogelijkheden van de groep krijgt elk kind de ruimte en kansen om zijn of haar eigenheid zo volledig en goed mogelijk tot zijn recht te laten komen.
Zodoende kan het zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo ontwikkelen. Etniciteit, geslacht, levensovertuiging, ‘’anders zijn van mensen’’ of achtergronden spelen geen enkele rol in de wijze van respecteren van elk individueel kind/mens. In onze manier van reageren op kinderen zullen we uiteraard rekening houden met bovenstaande aspecten. Elk kind wordt echter heel duidelijk geaccepteerd zoals hij/zij is, met al zijn capaciteiten en tekortkomingen. Het beleid van ’t Boemeltje in deze is dat een kind moet kunnen functioneren binnen het groepsgebeuren zonder dat daarvoor door het kindercentrum extra middelen ingezet hoeven te worden. ’t Boemeltje staat wel open voor eventuele cursussen. In het verleden hebben enkele leidsters een gebarentaal cursus gevolgd, omdat er een slechthorend kind in ’t Boemeltje aanwezig was. Verder zal er altijd een gezonde afweging gemaakt worden tussen het groepsbelang en het belang van het individuele kind.
Ook vinden we het heel belangrijk dat de kinderen elkaar respecteren. Als er bijv. één kindje wordt buiten gesloten in een spel, dan herinneren we de overige kinderen aan de slogan: samen delen, samen spelen!

**Het kind centraal.**
’t Boemeltje vindt het belangrijk dat de belangen van de kinderen een centrale plaats in haar organisatie innemen. Bij inhoudelijke keuzes die gemaakt worden, zullen wij ons dan ook altijd afvragen welke invloed dergelijke beslissingen voor de kinderen zal hebben. Ons streven is om te allen tijde beslissingen positief voor de kinderen uit te laten vallen.

**Het individuele kind binnen de groep**
Kinderopvang is een groepsgebeuren, maar dat betekend niet dat er sprake is van een groepsopvoeding. Het individuele kind is en blijft het belangrijkst. Voor elk kind apart wordt gekeken hoe de eigenheid van elk kind zo volledig en zo goed mogelijk tot zijn recht kan komen in het dagelijks handelen binnen de groep. Steeds zijn de pm-ers op zoek naar hoe elk kind een eigen plekje binnen de groep kan krijgen. Er wordt daarom goed gekeken en

geluisterd naar de kinderen.
Binnen ’t Boemeltje wordt het groepsgebeuren echter wel als middel aangegrepen om aan de opvang een extra dimensie te geven. Groepsopvang biedt namelijk mogelijkheden om de ontwikkeling van diverse ontwikkelingsgebieden te stimuleren.

## VISIE OP RUIMTE EN AANBOD

In onze pedagogische visie geven we aan dat de ruimte (het materiaal, de wijze van inrichten en de aard van de activiteiten binnen ‘t Boemeltje) belangrijk is en veel invloed heeft op de keuzes die kinderen maken in hun spel. Ook bepaalt de houding van de pedagogisch medewerker en de wijze waarop de activiteiten aangeboden worden, de ruimte die kinderen hebben om zelf te kiezen en te voelen. Dit betekent een breed en uitdagend aanbod afgestemd op de interessegebieden en (ontwikkeling) behoeften van de kinderen. We hebben bijvoorbeeld een grondbox voor de allerkleinste, maar als de baby’s er niet inliggen dan kunnen de dreumessen daarin spelen. De inrichting van ’t Boemeltje voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen die gelden voor de kinderopvang. We zien het kinderdagverblijf als een plek waar niet alleen kinderen, maar ook ouders en medewerkers zich veilig en prettig voelen.

## VISIE OP INTERACTIE

Kinderen leren veel van elkaar. Samenspelen, botsen en verzoenen zie je steeds weer terugkomen in een groep kinderen. Kinderen leren van conflicten. Interactie is zowel essentieel als onvermijdelijk, alle elementen van interactie zijn verweven in ons kinderdagverblijf.

## PERSOONLIJKE VISIE

‘t Boemeltje is gestart met het idee een kleinschalig kinderdagverblijf neer te zetten waarin de visie heerst: **“spelen en groeien net als thuis”**. Het creëren van een warme, veilige en huiselijke sfeer waarin de kinderen zich prettig, geborgen en thuis voelen. Wat ook door ons als zeer waardevol beschouwd wordt, is het werken met vaste krachten op vaste dagen. Op deze wijze weten de kinderen exact op welke dag ze met wie te maken hebben. In ’t Boemeltje wordt niet volgens een bepaalde pedagogische stroming (als bv: Gordon) gewerkt. Uiteraard bestaat er wel een vaste dagindeling met betrekking tot de dag invulling (zie ook pagina 9). Wij hanteren hetzelfde schema/ ritme als thuis waar het gaat om de allerkleinste kinderen. Wederom om de thuissituatie/ ritme zo goed als het kan intact te laten.

## KINDERDAGVERBLIJF GERICHT WERKEN VERSUS DE STAMGROEP

We willen dat ’t Boemeltje een plek is waar kinderen van 0 tot 4 jaar gezien worden. Kinderen zijn vanaf het moment dat ze geboren worden een unieke persoon met bepaalde eigen karaktereigenschappen, interesses en mogelijkheden. Kinderen vervullen zelf een actieve rol in de manier waarop ze de wereld en mensen om hen heen verder ontdekken.

Binnen ‘t Boemeltje werken we met één stamgroep, dit omdat wij in totaal 12 kindplaatsen aanbieden. De stamgroep bestaat uit maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Vanaf het moment dat de kinderen kunnen lopen, bieden we kinderen de mogelijkheid om deel te nemen aan activiteiten die binnen het kinderdagverblijf worden aangeboden. Normaliter gaat het dan om het aanbieden van activiteiten in verschillende ruimtes van het kinderdagverblijf.
Aangezien ‘t Boemeltje in een woonhuis gevestigd is, zijn de ruimtes met elkaar verbonden. De keus om kinderen buiten hun stamgroep meer speelmogelijkheden en activiteiten aan te bieden, is een middel om pedagogiek meer vorm en inhoud te geven.
De ruimtes buiten de stamgroep zijn in ons geval: in de tuin, buiten tijdens een uitstapje (wandeling, speeltuin, bassischolen, boodschap doen), of in de eet/ knutselruimte (voor de oudere kinderen).

In ons kinderdagverblijf hanteren wij het wettelijk vastgestelde leidster-kind(eren) ratio (zie ook pagina 19 óf de rekentool van de rijksoverheid). Er zijn duidelijke regels voor het aantal kinderen dat één pedagogisch medewerker mag opvangen. Het gaat dan om het aantal gelijktijdig aanwezige kinderen. Voor kinderen en ouders is het direct duidelijk dat er maar één stamgroep is en welke pedagogisch medewerker op welke dag bij de groep hoort.
Vanuit de overheid is er een vaste gezichten criterium. In de dagopvang moet minimaal één vast gezicht van het kind op de groep werken. Dit biedt naast een stabiele en veilige omgeving ook emotionele veiligheid aan een kind.
Wij vinden ook dat een vast gezicht op de groep voor een kind zeer belangrijk is, het biedt veiligheid, geborgenheid en vertrouwen voor zowel kind als ouders.

## SCHEMA DAGINDELING

Onderstaand schema is een leidraad voor de dagindeling op ‘t Boemeltje. Geen dag is hetzelfde en ook de kinderen zijn bepalend voor het verloop van de dag. Denk aan langer of korter slapen of aan de behoefte meer te spelen of te knutselen. Ook worden er regelmatig wandelingen gemaakt etc. De dagindeling is voor kinderen ook een goed houvast.

| | |
|---|---|
| 07.30-09.00 uur | Brengen van de kinderen, vrij spelen |
| 09.00-09.20 uur | Voorlezen |
| 09.20-09.30 uur | Opruimen speelgoed en vaste toiletronde |
| 09.30-10.00 uur | Tijd voor fruit eten en drinken aan tafel |
| 10.00-11.15 uur | Thematrein en vrij spelen, binnen en/of buiten. Baby’s naar bed. |
| 11.15-11.30 uur | Opruimen speelgoed, en vaste verschoon- en toiletronde |
| 11.30-12.15 uur | Gezamenlijke broodmaaltijd |
| 12.15-12.45 uur | Klaarmaken voor slapen (uitkleden, verschonen etc.) |
| 12.45-15.00 uur | Slapen, puzzelen of spel met wakkere kids |
| 15.00-15.30 uur | Als kids uit bed zijn, drinken, rauwkost en gezonde snack, zoals maisstengel of cracker |
| 15.30-16.30 uur | Liedjes zingen, voorlezen, puzzelen, bouwen of kleuren |
| 16.30-17.00 uur | Vaste verschoon- en toiletronde |
| 17.00-18.00 uur | Vrij spelen tot kinderen gehaald worden |

# Kinderen

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier wij invulling geven aan de vier basisdoelen die genoemd staan de Wet Kinderopvang, te weten:

- Veiligheid
- Persoonlijke competentie
- Sociale competentie
- Overbrengen van waarden en normen

Er staat aangegeven hoe het wennen bij ‘t Boemeltje is geregeld. Hoe wij zorgen voor een veilige, maar ook uitdagende omgeving/ inrichting en op welke wijze wij ruimte bieden voor de individuele ontwikkeling en behoefte van kinderen. Ook wordt duidelijk hoe wij aandacht geven aan samenleven en spelen in groepsverband. Hoe wij kinderen van jongs af aan leren om respectvol met elkaar en met volwassenen om te gaan.

## Emotionele veiligheid

Hoe zorgen wij ervoor dat kinderen zich veilig voelen bij ’t Boemeltje. Op de eerste plaats door ervoor te zorgen dat het een veilige omgeving is voor de kinderen, denk hierbij aan:

- Traphekjes
- EHBO trommel
- Gecertificeerde materialen

.

De begrippen rust, reinheid en regelmaat vormen een basis voor het werken aan veiligheid. Aandacht voor hygiëne, kindvriendelijke ruimtes, duidelijkheid over de indeling en activiteiten op een dag zorgen voor een veilig gevoel. Daardoor wordt het kinderdagverblijf een plek waar het kind de mogelijkheid heeft zich volop te ontwikkelen. Naast de fysieke veiligheid waarbij de normen van de GGD-uitgangspunt zijn, is het voor kinderen belangrijk zich emotioneel veilig te voelen op het kinderdagverblijf. Dat zij zich fijn voelen bij de pm-ers. De mensen met wie het kind te maken krijgt zijn bepalend of een kind zich emotioneel veilig en geborgen zal voelen. De grondhouding van de leidster speelt hierin een belangrijke rol. Deze is rustig en open. Vanuit deze grondhouding begeleidt zij de kinderen, waarbij ze haar eigen levenservaring als positieve bagage meeneemt.
Verder is de leidster enthousiast en heeft ze een positieve uitstraling. Ze bedenkt activiteiten en speelt zelf mee met de kinderen wanneer deze daar behoefte aan hebben. Zo zitten de leidsters regelmatig mee op de mat of bij het speelgoed keukentje. Ze realiseert zich dat elk kind uniek is en benadert kinderen vanuit deze visie. Dit betekent ook dat zij een kind verantwoordelijkheid geeft in de mate waarin een kind die aankan. Kindjes van bijna 4 mogen bijvoorbeeld zelf naar het toilet en kindjes van 2 niet.
De leidster is gevoelig voor de signalen die de kinderen ‘’uitzenden’’ (ze is sensitief). Ze doet telkens moeite om aan te voelen en te begrijpen wat een kind wilt of bedoelt. Zij reageert ook positief en tijdig op signalen van het kind (ze is responsief). Door positieve reactie voelt het kind zich gewaardeerd, begrepen en serieus genomen.
Om dit alles te kunnen moet een leidster goed in haar vel zitten en zich veilig voelen op haar werkplek. Nul jarigen moeten bij de opvang maximaal 2 vaste medewerkers hebben die hen begeleiden. Dat wordt ook wel het vaste-gezichtencriterium genoemd. Een vaste medewerker

weet hoe een baby zich ontwikkelt, waar het kind van gestrest raakt en waar deze behoefte aan heeft.
Zonder dit basisgevoel van veiligheid zal een kind niet tot spel komen of contact maken met andere kinderen. Is dat gevoel van veiligheid er wel dan gaan kinderen op ontdekking uit: klimmen, rennen, gooien, springen en onderzoeken. Voor een goede ontwikkeling van kinderen is het noodzakelijk om deze vaardigheden te oefenen. Zo groeit het zelfvertrouwen en worden kinderen in staat gesteld hun eigen grenzen te ontdekken.

### Wenperiode

Voordat er met de opvang wordt gestart, brengt ieder kind met zijn ouders een bezoek aan ’t Boemeltje**.** Wij hechten hier grote waarde aan, aangezien de eerste kennismaking heel belangrijk is. We zien het als een basis voor het nog groeiende vertrouwen en de verdere samenwerking met de ouders en kinderen. We willen de kinderen en hun ouders een gevoel geven van veiligheid en geborgenheid tijdens de wenperiode. Tijdens het kennismakingsgesprek geeft de pm-er informatie over de werkwijze op ons kinderdagverblijf en de dagelijkse gang van zaken weer op ‘t Boemeltje. Ouders kunnen vragen stellen over de dagelijkse gang van zaken, de werkwijze, onze pedagogische visie etc. De pm-er stelt vragen om meer te weten te komen over de verzorging en gewoontes van het kind. Er vindt ook een rondleiding plaats en de ouders en het kind maken kennis met de leidsters en kinderen die op dat moment aanwezig zijn.
Met de ouders worden afspraken gemaakt voor een wen ochtend/middag. Deze worden afgestemd op de behoeften van de ouders en van het kind, want ieder kind is uniek en het ene kind heeft meer tijd nodig om te wennen dan het andere kind. De wenperiode is vaak erg spannend voor het kind en voor de ouders. Opeens allemaal nieuwe gezichten en een nieuwe omgeving. Daarom wordt in deze periode extra aandacht besteed aan het kind. Uiteraard mogen ouders altijd bellen om te informeren naar hun kind (dit mag natuurlijk ook na de wenperiode). We blijven continu in contact met ouders over de voortgang tijdens het verblijf van het kind aan ’t Boemeltje.

## Monitoren/observeren welzijn en ontwikkeling van het kind

De pedagogische visie en werkwijze van ons kinderdagverblijf is erop gericht dat kinderen zich prettig, vertrouwd en veilig voelen. Vanuit deze basis krijgen zij de ruimte en het zelfvertrouwen om zich op hun eigen tempo te ontwikkelen en volop ontwikkelingskansen aan te grijpen.

Om het welzijn en de ontwikkeling van elk kind zorgvuldig te volgen, wordt er systematisch geobserveerd en worden observaties vastgelegd. Dit doen we aan de hand van:

- Een eigen kind volgsysteem, waarmee we zicht krijgen op de sociaal-emotionele, motorische, cognitieve en taalontwikkeling van het kind.
- De observaties worden dagelijks uitgevoerd en minimaal vier keer per jaar intern besproken tijdens teamoverleg momenten (vast agendapunt). Hiervan kan afgeweken

worden als er een directe behoefte bestaat of noodzaak is om deze (eerder) te bespreken.
- De informatie die we verzamelen gebruiken we om de begeleiding zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeften van het kind.
- Observaties worden vertrouwelijk bewaard en alleen gedeeld met ouders en collega's, volgens de AVG-richtlijnen.

## Monitoring van de ontwikkeling:

- Ieder half jaar en rondom de verjaardag van het kind worden de ontwikkeling en het welbevinden van het kind gedocumenteerd en geëvalueerd en besproken met de ouders.
- Observaties en verslagen worden systematisch bijgehouden, waarbij gekeken wordt naar cognitieve, sociale, motorische en emotionele ontwikkeling.
- Bij signalering van bijzonderheden wordt samengewerkt met ouders en, indien nodig, doorverwezen naar externe instanties zoals het consultatiebureau of de schakelfunctionaris van de gemeente Oisterwijk.

## Doorlopende ontwikkellijn met basisonderwijs en buitenschoolse opvang:

- Om een soepele overgang naar het basisonderwijs te waarborgen, wordt in de laatste fase van de opvang een observatieformulier opgesteld met relevante informatie over de ontwikkeling van het kind.
- Twee maanden voordat een kind vier jaar wordt, ontvangen ouders dit observatieformulier met alle ontwikkelingsgebieden van het kind. Dit formulier dient door de ouders zelf aan de basisschool te worden overhandigd.
- In uitzonderlijke gevallen kan kinderdagverblijf 't Boemeltje een zogenaamde warme overdracht met de basisschool verzorgen. Hierbij vindt een directe afstemming plaats tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de basisschool om een zo goed mogelijke overgang te waarborgen. Momenteel is dat niet de standaardprocedure maar slechts voor kinderen met speciale behoeften.
- Als ouders en basisschool toestemming geven, kan er contact worden gelegd tussen de pedagogisch medewerkers en de toekomstige leerkracht.
- Bij specifieke behoeften kan worden samengewerkt met externe specialisten om extra begeleiding te bieden.

Voorafgaand aan elk oudergesprek stelt de pedagogisch medewerker een verslag op van het kind. In dit verslag wordt onder andere beschreven:

- Het contact tussen de pm-er en het kind
- Het contact met andere kinderen binnen de groep
- De interesses en voorkeuren van het kind
- De voortgang in de persoonlijke ontwikkeling

Tijdens het gesprek worden deze observaties besproken en kunnen ouders hun ervaringen delen. Afspraken die hieruit voortvloeien worden schriftelijk vastgelegd en aan de ouders meegegeven.

Als er tussentijds signalen zijn van problemen in het welzijn of de ontwikkeling van het kind, plannen we een extra gesprek met de ouders. Vanzelfsprekend bespreken we eventuele zorgen eerst intern binnen het team. Als blijkt dat er aanvullende ondersteuning nodig is, kunnen ouders worden doorverwezen naar de schakelfunctionaris van de gemeente Oisterwijk. Deze functionaris wordt dan het aanspreekpunt voor de ouders en begeleidt hen verder waar nodig.

## Veiligheid versus uitdaging

Uiteraard zorgen wij bij ‘t Boemeltje voor een zo veilig mogelijke omgeving voor de kinderen. Toch kan er altijd een ongelukje gebeuren, want spelen betekent uitdagingen aangaan en ervaringen opdoen. Kinderen ontwikkelen zich stapje voor stapje en daarvoor hebben ze ruimte nodig om hun grenzen te verkennen en te verleggen. Klimmen bijvoorbeeld, is belangrijk voor de motorische, sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling. Klimmend ervaart een kind nieuwe perspectieven, het traint zijn/haar evenwichtsgevoel, het wordt zelfstandiger, leert afstanden inschatten en begrippen als hoog/laag. Onze pm-ers zijn altijd in de buurt van de kinderen, maar het is niet mogelijk om alle kinderen uit de groep continu in het oog te houden. Bovendien is het goed voor de ontwikkeling van het kind, om ook alleen met een paar groepsgenootjes te spelen. Het is dus mogelijk dat een leidster niet gezien heeft hoe een ongelukje precies gebeurd is.
Bij ‘t Boemeltje wordt de ruimte geboden te spelen, dus daar hoort ook vies worden bij. Het is prettig als ouders hier bij de kledingkeuze van kind(eren) rekening mee houden. Het is voor een kind leuker zich lekker te kunnen bewegen in een oude broek en trui dan steeds op te moeten passen dat er niets gebeurt met die mooie broek of jurk.

Veiligheid bieden aan kinderen betekent voor onze pm-ers o.a. dat:

- Zorgen voor een goede hygiëne en zorgvuldige verzorging, niet alleen aan de hand van onze schoonmaaklijsten maar bijvoorbeeld ook door het aanleren van handen wassen na toiletgebruik en voor het eten.
- Zorgen voor de ruimte
- Werken vanuit de stamgroep met groepsgenootjes
- Vaste rituelen inbouwen (liedjes, spelletjes, kringgesprekken, etc.), wij hanteren een vaste dagindeling.
- Zich voorspelbaar gedragen voor kinderen
- Warmte en genegenheid bieden aan kinderen
- Ervoor zorgen dat kinderen een eigen plekje hebben voor persoonlijke spullen, dit is bij ons een laatje voorzien van naam in de kast.
- Vertrouwd zijn voor de kinderen
- Met vaste pm-ers werken, door onze kleinschaligheid werken we maximaal met 5 pm-ers die hun eigen dag(en) hebben en dus zien de kinderen altijd dezelfde pm-ers terug.
- Een bekend dagritme, structuur bieden
- Kinderen met respect benaderen en individuele aandacht geven
- Aansluiten bij persoonlijke emoties van kinderen (troosten, beschermen, stimuleren)

- De mogelijkheid bieden om te spelen met vriendjes, broertjes en zusjes
- Wenmomenten voor zover mogelijk afstemmen op ouders en kind
- Ruimte aan ouders bieden om vragen te stellen, op te bellen
- Veel individuele aandacht geven tijdens de wenperiode
- Goed kijken en observeren, wij werken bijvoorbeeld ook met maandbladen waarin we een verslag schrijven van onze observaties.
- Ouders en kind ondersteunen bij het nemen van afscheid
- Signalen herkennen bij kinderen, tijdens het kennismakingsgesprek wordt al geïnventariseerd wat herkenbare situaties zijn, wat goede troost mogelijkheden zijn etc.

## Ruimte voor persoonlijke en sociale competentie

De ruimte en de inrichting van de ruimten zijn belangrijk binnen de pedagogische uitgangspunten van kinderdagverblijf ’t Boemeltje. Een prettige omgeving voor kinderen waarin zij de kans krijgen om met veel verschillende materialen en ervaringen in aanraking te komen en al spelend de wereld te ontdekken. Daarbij is het uitgangspunt dat de ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden, dus is de aanwezigheid van cognitief, motorisch, creatief en zintuiglijk materiaal een voorwaarde. Ook kosteloos materiaal kan voor kinderen een bron van uitdaging, plezier en spelend leren zijn.

### Persoonlijke competentie

‘t Boemeltje biedt het kind de gelegenheid om zijn persoonlijke competentie te ontwikkelen. Persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, positief zelfbeeld, flexibiliteit en creativiteit worden door ons gestimuleerd. Kinderen dekken bijvoorbeeld mee de tafel en proberen zelf hun jasjes aan te doen. We geven ze ook veel complimenten als ze meehelpen of als iets lukt.

Werken aan de persoonlijke competentie van kinderen betekent dat de pm-ers o.a.:

- Kinderen observeren, schriftje bijhouden, eten, drinken, slapen.
- Aansluiten bij en inspelen op de emoties van het kind
- Kinderen ruimte geven om zich te ontwikkelen, tijdens spel, activiteiten en buiten.
- Kinderen stimuleren en proberen grenzen te verleggen, uitdaging bieden.
- Rekening houden met het tempo en de mogelijkheden van het kind
- Geduld hebben
- Activiteiten plekken ingericht hebben in de ruimte, zoals de poppenhoek, de autohoek, de keukenhoek en de grondbox.
- Activiteiten aanbieden gericht op ontwikkelingsgebieden
- Zorgen voor uitdagend spelmateriaal
- Kinderen laten ontdekken en leren door zowel vrij spel als geleid spel.
- Inspelen op de interesse en fantasie van kinderen
- De talenten van kinderen ontdekken, uitbreiden en ontwikkelen.

## Sociale competentie

Omdat kinderen met elkaar in de groep samen zijn, krijgen zij volop de kans om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. In de groep zijn er grenzen en omgangsregels waar je rekening mee moet houden. Je moet delen, wachten op elkaar, maar ook opkomen voor jezelf en ervaren hoe je problemen op kunt lossen (sociale competentie).
Kinderen leren van elkaar, ze lachen met elkaar, doen elkaar na en leren samenwerken. Door het inrichten van verschillende speelplekken in één of meerdere ruimtes (poppenhoek, auto hoek,) krijgen de kinderen de gelegenheid om in groepjes geconcentreerd met iets bezig te zijn.
Een goede aansluiting bij de leeftijd en interesses van de kinderen is van wezenlijk belang. Als het gaat om contacten tussen kinderen dan hebben we als leiding hierin vooral een begeleidende rol. Kinderen zoeken elkaar vanzelf op en bepalen zelf hoe ze communiceren. Afhankelijk van hun leeftijd en situatie steunen we ze daarbij. We bekrachtigen de interacties die ontstaan en we gaan in op de gesprekken (of bewust niet).

We stimuleren de kinderen om elkaar te helpen, bijvoorbeeld tijdens een afscheid van de ouder kunnen kinderen elkaar prima troosten, een arm om elkaars schoudertje slaan of samen zwaaien. Hier moet je gewoon niet tussen willen komen, maar een compliment of een lief woordje nadien is voor deze situatie uiteraard wel op zijn plaats. In sommige situaties is het wel nodig dat er ingegrepen wordt, bijvoorbeeld als kinderen elkaar pijn doen of kwetsen.

Werken aan de sociale competentie van kinderen betekent dat pm-ers o.a.:

- Een actieve houding hebben naar kinderen toe (kijken, documenteren, ondersteunen en meespelen)
- Communicatie over en weer stimuleren bijvoorbeeld tijdens het spel en aan tafel
- Kinderen stimuleren om elkaar te helpen
- Plezier hebben met de kinderen
- Helpen het kind een plek te verwerven in de groep
- Kinderen laten kiezen met wie ze willen spelen
- Kinderen leren samenwerken (samen delen, samen opruimen, samen ervaren)
- Kinderen helpen conflicten op te lossen en zich te verzoenen (goed maken met elkaar)

Bovenstaande competenties van pm-ers, zijn essentieel binnen ‘t Boemeltje. Het grote voordeel is hier nogmaals het kleinschalige karakter van ons kinderdagverblijf. We hebben korte communicatielijnen en zijn voor de kinderen snel, kort en direct te benaderen.

## Respect, normen en waarden

Als mensen zijn we verschillend maar wel gelijkwaardig. Respect als basis voor omgaan met elkaar zie je o.a. terug in de manier waarop rekening gehouden wordt met de eigenheid en culturele achtergrond van kinderen en hun ouders. De mening van de ander (kind, ouder, collega) doet ertoe en is van invloed op de manier waarop met elkaar wordt omgegaan.
We vinden respect belangrijk omdat het de basis vormt voor de manier waarop we naar elkaar kijken en met elkaar omgaan. Al heel vroeg is respect voor elkaar en onze omgeving een dagelijks thema voor kinderen, bijvoorbeeld:

- Pm-ers die samen met een kind dat speelgoed afpakt, een alternatief zoeken
- Pm-ers die kinderen leren om zorgvuldig met speelgoed en spelmateriaal om te gaan en dit zelf ook te doen. Het speelgoed heeft dan ook een vaste plaats in het huis. Het is een regel dat eerst altijd iets wordt opgeruimd, voor er met iets anders gespeeld gaat worden.
- Pm-ers die kinderen leren hoe je met elkaar omgaat als je het niet met elkaar eens bent. Naar elkaar luisteren en kijken, met een rustige en kalm stemgebruik.
- Kinderen mogen zichzelf zijn
- Kinderen die zelf meebeslissen over de inrichting van de ruimte en het aan te schaffen (spel)materiaal. Als dit ter sprake komt.

Respect voor elkaar merk je in de praktijk o.a. door de mate waarin er direct en open gecommuniceerd wordt (open-aanspreekcultuur). Als er sprake is van een gezamenlijke interesse en wederzijdse betrokkenheid zijn mensen in gesprek mét elkaar. Bij een verschil van mening gaat het niet om gelijk krijgen, maar wordt een oplossing gezocht waar alle betrokkenen zich in kunnen vinden.

### Kinderparticipatie

Kinderparticipatie bij kinderen van 0-4 jaar klinkt misschien te hoog gegrepen, maar je kunt kinderen al heel erg vroeg leren dat zij hun mening mogen uiten. Dat je met deze mening rekening houdt en dat zij mogen vertellen wat zij belangrijk vinden. Bij heel erg jonge kinderen betekent dit dat je ze vertelt wat er gaat gebeuren (informeren) en op hun niveau keuzes laat maken, bv: "wat wil je op je boterham, met wie wil je spelen?"

## Grenzen en regels

Sommige regels zijn er uit veiligheidsoverwegingen, respect voor materialen of voor het welzijn van het kind of de groepsgenootjes. Ieder kind heeft er recht op zich prettig te voelen op sociaal-emotioneel en lichamelijk vlak. Wanneer een kind echt over de grens gaat, gaan we in gesprek. We vinden het heel belangrijk om aan de kinderen uit te leggen waarom iets niet mag. We scheppen hiermee de ruimte voor het kind om te reageren en samen (nieuwe) afspraken te maken. De wijze waarop is afhankelijk van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau.
De begeleiding van kinderen is gericht op het bevestigen van de positieve eigenschappen van kinderen en kinderen te ondersteunen bij die vaardigheden die moeilijker zijn voor een kind. Wij vinden het belangrijk om positief gedrag van een kind te benadrukken en kinderen de ruimte te bieden om vaardigheden te oefenen, zodat kinderen zelfvertrouwen opbouwen en steeds zelfstandiger kunnen functioneren.
Toch zijn er ook grenzen aan wat kinderen willen, kunnen en mogen. In een groep gelden bijvoorbeeld omgangsregels, waar kinderen rekening mee moeten houden. Met kinderen worden duidelijke afspraken gemaakt wat wel en wat niet mag in de groep en wanneer een kind zich niet aan deze afspraken houdt, dan wordt het hier op aangesproken. Een groot gedeelte van de regels is bedoeld om de kinderen een bepaalde structuur en veiligheid te bieden. Daardoor leren kinderen om respect te hebben voor elkaar, de ruimten en materialen.

Een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van normen en waarden betekent dat de pm-ers o.a.:

- Zich bewust zijn van hun eigen normen en waarden en op de hoogte zijn van de huisregels van ‘t Boemeltje.
- Verschillen benoemen en waarderen
- Vragen altijd beantwoorden, dusdanig dat het kind hier iets mee kan.
- Uitleg geven over de wereld die kinderen aan het ontdekken zijn
- Respect en waardering tonen voor diversiteit (cultuurverschillen) bij ouders en kinderen
- Kinderen omgangsvormen leren (speelgoed delen, elkaar helpen, begroeten, dank je wel zeggen). Dit gebeurt o.a. bij het samen eten, samen zingen, slapengaan en het samenspelen.
- Stimuleren dat kinderen voor elkaar zorgen, elkaar geen pijn doen, elkaar nergens toe dwingen
- Een actieve stimulerende houding hebben, met veel inbreng van kinderen

## Reflectie, methodisch en planmatig werken.

Omdat we beroepsopvoeders zijn, is het nodig dat we nadenken over de manier waarop we in de praktijk handelen. Het bespreken van de interactie met kinderen, ouders en collegae vormt een belangrijke basis voor het verder ontwikkelen van onze pedagogische werkwijze en het pedagogisch handelen daarbinnen.

Als je goed wil aansluiten bij de kinderen en gebruik wil maken van de kwaliteiten van jezelf en van je collegae, dan is het noodzakelijk om planmatig en methodisch te werk te gaan; wie gaat wat doen en wanneer?
Binnen ‘t Boemeltje werken we met thema’s. (De thematrein) Een thema verandert na 4 à 6 weken.
Tijdens het kennismakingsgesprek wordt ouders verteld dat er met diverse thema’s gewerkt wordt. Dat tijdens deze thema’s allerlei verschillende activiteiten aan bod komen. Aan de hand van werkjes en bijvoorbeeld raamschilderingen kunnen ouders zien waar de kinderen mee bezig zijn geweest. Als er voor speciale thema’s materialen en of andere hulp gewenst zou zijn, dan wordt dit via de nieuwsbrief kenbaar gemaakt.

## Activiteitengericht werken versus de stamgroep

De groepsopvang binnen ons kinderdagverblijf is erop gericht dat de kinderen de hele dag met dezelfde groep kinderen en pm-ers in één woonhuis verblijven. ‘t Boemeltje wil kinderen meer uitdaging, inspiratie en plezier bieden door ze de ruimte te geven en van tijd tot tijd de ruimte te verlaten of hen de mogelijkheid bieden zelf de ruimte te verlaten. De ruimtes op de eerste verdieping zijn echter verboden terrein voor de kinderen. Deze worden alleen gebruikt als slaapruimtes en niet als speelruimtes. Op de eerste verdieping is ook het kantoor. We werken dus wel met een stamgroep, echter in een andere context als een kinderdagverblijf met meerdere groepen en ruimtes.

Er zijn duidelijke regels voor het maximaal aantal kinderen dat 1 pm-er mag opvangen; het gaat dan om het aantal gelijktijdig aanwezige kinderen. Voor kinderen en ouders is het duidelijk in welke stamgroep hun kind zit en welke leidster op welke dag aanwezig is. Daarnaast is er ruimte voor flexibiliteit. Dit is ook voor kinderen zelf belangrijk. Het verlaten van “de stamgroep” is bij ons dan ook niet echt aan de orde. Er is op de beneden vloer één ruimte. Je zou kunnen spreken van een “open ruimte” beleid. De oudere kinderen kunnen zelf kiezen om bijvoorbeeld de eet/ knutseltafel of de speelruimte te gebruiken. Naar buiten toe is uiteraard ook mogelijk, echter alleen onder toezicht van een leidster. Zoals al eerder vermeld gaat het hier om bijvoorbeeld: de tuin, speelruimte en een eventueel wandelingetje of uitstapje naar een speeltuintje.

Als een ouder een (incidentele) opvang dag nodig heeft of een keer een dag wil inhalen dan kan dit alleen als de maximale groepsbezetting niet wordt overschreden. Het kan dus alleen als de groep het toelaat. Omdat wij werken met maar 1 groep komt het kind automatisch in zijn/haar eigen stamgroep met de voor hem/haar vertrouwde leidsters.

### Leidster – kind ratio

Niet iedere dag van de week zullen dezelfde kinderen en pm-ers komen.
In tegenstelling tot de grotere kinderopvang organisaties zul je bij ‘t Boemeltje niet veel verschillende gezichten tegenkomen. Dit is voor zowel kinderen als ouders een fijn gegeven. Het biedt de kinderen veiligheid, rust en regelmaat. De kinderen en ouders weten al snel welke pm-ers werkzaam zijn en op welke dag. De groepsgrootte van maximaal 12 kinderen zal niet overschreden worden en we werken vanuit één basisruimte.
Volgens de Wet Kinderopvang norm mogen we werken met maximaal 12 kinderen.
Uiteraard gelden er vanuit deze wet een aantal vaste regels over de leidster kind ratio.

- Eén groepsleidster per drie aanwezige kinderen tot 1 jaar
- Eén groepsleidster per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar
- Eén groepsleidster per acht aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar
- Eén groepsleidster per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar

Op de site van de rijksoverheid staat een rekentool waar eenvoudig gekeken kan worden hoe de verhouding leidster/kind wordt berekend.

De stamgroep dagopvang bestaat uit maximaal 12 kinderen. Ervan uit gaande dat we dagelijks met maximaal 12 kinderen werken in de dagopvang, zullen er altijd 2 pm-ers op de groep aanwezig zijn. Kinderen kunnen bij ons ook de groep verlaten als we gaan wandelen of fietsen. De leidster-kind ratio wijkt dan niet af. De wandelende leidster heeft een mobiele telefoon bij.

## Activiteitengericht werken

Er is een divers aanbod aan activiteiten, in de verschillende ruimten gericht, op alle ontwikkelingsgebieden en interesses, waaraan kinderen kunnen deelnemen. De benedenverdieping, m.u.v. van de keuken, zijn voor de kinderen het speelterrein (ook wel activiteitenomgeving). Kinderen hebben de mogelijkheid om zelf te kiezen bij welke activiteit en/of in welke ruimte en met wie zij willen gaan spelen. Het kan dus voorkomen dat er in de ene ruimte een leidster 6 kinderen een verhaal voorleest en de andere leidster in een andere ruimte met de andere 5 kinderen aan het buiten spelen is.
De kinderen raken vertrouwd met alle pm-ers en de groepsruimten van ‘t Boemeltje. Dit betekent ook dat de pedagogische kwaliteit geborgd blijft op het moment dat er een pm-er ziek is, verlof heeft of even uit het zicht is voor het kind. Het kind voelt zich niet alleen veilig in zijn/haar groep met de vaste pm-er, maar voelt zich ook emotioneel veilig in het hele huis.

## Buitenspelen

Buiten zijn en buiten spelen vinden de meeste kinderen heerlijk. Het biedt mogelijkheden aan kinderen om te rennen, roepen, fietsen, klimmen en in de zandbak spelen. Activiteiten die binnen niet mogelijk zijn. Wij vinden dan ook dat buitenspelen bij het dagelijkse programma hoort en niet alleen gekoppeld moet worden aan mooi weer.

Soms met een grotere groep gezamenlijk iets doen, maar ook thematisch werken en kinderen de ruimte geven om langere tijd met een project bezig te zijn. Goed kijken naar kinderen, het contact wat ze met elkaar hebben, hun interesses, grenzen en behoeften zien, is hierbij belangrijk. Waarom is het zo belangrijk dat kinderen buiten spelen? Kinderen hebben de drang dingen te ontdekken, hun wereld te vergroten. Een kind dat ergens vanaf wil springen, leert de afstand in schatten, en zo leert het spelenderwijs met risico's om te gaan.

Buiten spelen is niet alleen goed voor de motorische, maar ook voor de sociale ontwikkeling. Daarnaast is het van belang voor de mentale ontwikkeling van kinderen. Afstanden leren schatten, de eigen grenzen bepalen bij het klimmen of over muurtjes lopen, zijn vaardigheden die het hele leven van pas kunnen komen. Zoals iedereen weet, brengen kinderen tegenwoordig veel tijd binnen door (computer en televisie). Vroeger speelden kinderen uren zonder toezicht van volwassenen buiten, tegenwoordig moet er in verband met de veiligheid en de aansprakelijkheid altijd toezicht zijn. Door al deze ontwikkelingen zijn er steeds meer kinderen in Nederland met overgewicht en iedereen weet dat bewegen belangrijk is voor een goede gezondheid.

't Boemeltje streeft ernaar dat kinderen zoveel mogelijk buiten spelen/komen. Daarom besteden we veel aandacht aan de indeling van de buitenruimte. Het moet recht doen aan het buiten spelende kind en aan de buiten werkende pm-er. De buitenspeelplaats is dus ingericht en afgestemd op alle leeftijdsgroepen die aanwezig zijn in de dagopvang. Het voorziet in verschillende behoeften zoals:

- Ontdekken
- Spelen
- Terugtrekken
- Motorische activiteiten

## Baby opvang

Net als peuters hebben baby's ook behoefte aan ruimte. Niet buiten de groep maar juist binnen de eigen vertrouwde groepsruimte. Zelf laten spelen, bewegen en aangeven wat het wil kan en moet. Iedere baby is uniek, krachtig en actief. Een baby heeft naast vele mogelijkheden ook verlangens en wensen in zich. In de groepsruimte bevindt zich een hoge box en een grondbox. Deze beide boxen zijn voorzien van baby speelgoed. De baby's worden op hun rug gelegd en vanuit die positie gaan zij de ruimte op eigen kracht verkennen en onderzoeken. Een uitdagende speelomgeving die ingericht is op wat interessant is voor de kleintjes. Verder is het voor zowel de baby's als voor de overige kinderen uit de groep prettig dat zij elkaar kunnen ervaren binnen de ruimte.

De verzorging is individueel. Als een kind zelfstandig kan zitten, kan het kind aan tafel in zijn/ haar eigen tempo het bordje leegeten begeleid door een leidster. Slapen gaat niet collectief maar op het signaal van het kind. Tijdens de individuele verzorgingsmomenten staat het kind centraal en het kind geeft het tempo aan van het omkleden of het verzorgen. Dit betekent voor de pm-er dat zij de baby volgt en de baby niet voorgaat in zijn ontwikkeling. De binnenruimte moet mogelijkheden bieden om de baby tegemoet te komen in zijn exploratiedrang, de behoefte aan zintuiglijke ervaringen en motorische ontwikkeling. De taak van de pm-ers (allemaal voorzien van Cursus werken met baby's) en ouders in 't Boemeltje is om voorwaarden te scheppen zodat de baby naar hartenlust kan bewegen, spelen en leren. Deze voorwaarden zijn o.a.:

- Aandachtige verzorging
- Eten
- Drinken
- Slaapgelegenheid
- Veiligheid
- Voorspelbaarheid
- Voldoende ruimte
- Soepele kleding
- Goed speel/ klimmateriaal

## Ouders

Wanneer het kind het kindercentrum bezoekt, neemt de groepsleiding een deel van de opvoeding en verzorging over van de ouders. Hierdoor ontstaat er een soort samenwerkingsrelatie. Daarnaast draagt ’t Boemeltje eigen verantwoordelijkheid voor het opvoedingsgebeuren naar de kinderen toe. Zij zullen echter de ouders zoveel mogelijk bij het pedagogische handelen betrekken, dmv een schriftje en tijdens haal- en breng momenten vindt er communicatie plaats tussen de leidster en ouder. Doordat ’t Boemeltje kleinschalig is, zijn de lijntjes erg kort. Dit leidt tot een warm en persoonlijk contact tussen de ouders en pedagogisch medewerker.
Het is belangrijk dat ouders vertrouwen hebben in de geboden opvang. De basis voor de relatie leidster-ouder moet liggen in wederzijds respect voor elkaars opvattingen en handelswijzen.
Om de opvoeding samen te kunnen delen is afstemming, uitwisseling van informatie, maken van afspraken en openheid nodig. Voor aanvang van de opvang vindt er een intake gesprek plaats, waarin ouders aan kunnen geven wat zij van de leidsters verwachten. Verder is respect voor en bescherming van de privacy erg belangrijk.
Tot slot is het belangrijk dat de thuissituatie en de kinderopvang op elkaar afgestemd zijn. Een kind moet de ervaringen die het in beide situaties opdoet met elkaar kunnen verbinden en voor zichzelf duidelijk kunnen plaatsen. Elk kind heeft bij ’t Boemeltje een schrift waarin ouders bijzonderheden van thuis in kunnen zetten en waarin de leidsters een dagrapportage schrijven.

## Informatie

Informatie is een woord dat erg breed uitgelegd kan worden. Informatie kan op verschillende manieren gegeven worden en opgevraagd worden. ‘t Boemeltje heeft meerdere voorzieningen om de ouders op de hoogte te brengen en te houden of anderzijds van informatie te voorzien. Mochten deze voorzieningen niet de gewenste informatie opleveren dan kunt u het altijd nog vragen, wij helpen u graag verder.

De informatievoorziening voor ouders geschiedt bij ‘t Boemeltje op verschillende manier. Bijvoorbeeld d.m.v.:

- Onze website
- Ons pedagogisch beleidsplan
- Onze huisregels
- Ons informatie/ publicatiebord, in onze hal
- De breng- en haalmomenten
- Het ouder gesprek,
- De nieuwsbrief: alle ouders ontvangen elk kwartaal per mail een nieuwe editie van de nieuwsbrief
- Via de oudercommissie

## Communicatie

Met alle ouders hebben we één gemeenschappelijk doel; het belang van het kind. Juist dit maakt ons tot partners in de opvoeding. Om een kind goed te leren kennen is communicatie met ouders van groot belang. Zij zijn immers een belangrijke informatiebron. Door open te staan voor de ouders (en dus voor hun cultuur, achtergrond, normen en waarden) leren we het kind beter kennen en begrijpen. Anderzijds willen de ouders natuurlijk alles horen (of zien), zodat ze weten wat hun kind allemaal meemaakt in ’t Boemeltje.

## Contacten tijdens het brengen en halen

De breng en haaltijden zijn momenten waarop ouders en pm-ers makkelijk contact kunnen leggen. Dit is heel belangrijk voor het bespreken van de dagelijkse gebeurtenissen en het opbouwen van wederzijds vertrouwen. Van de pm-ers mogen ouders verwachten dat zij hen informeren over het wel en wee van het kind. Ouders kunnen bijdragen aan een goede overdracht door bijzonderheden over het kind door te geven. Ons uitgangspunt is dat de pm-er zelf alles communiceert met de ouder wat heeft te maken met de dagelijkse gebeurtenissen in het kinderdagverblijf. Wij gaan ervan uit dat ouders vragen die er leven over het hoe en waarom van het handelen van de pm-er bespreekbaar maken, dit wordt ook kenbaar gemaakt tijdens het kennismakingsgesprek.

## Ouder gesprekken

Voor wat betreft de oudergesprekken verwijzen we naar het hoofdstuk emotionele veiligheid onder het kopje “*Monitoren welzijn kind*”

## De oudercommissie

De oudercommissie van ’t Boemeltje behartigt de belangen met betrekking tot de opvang van het kind/kinderen en vertegenwoordigt de ouders. Bij opvang van kinderen draait het immers niet alleen om het kind maar ook om de wensen van de ouders.
De oudercommissie bestaat uit ouders die op vrijwillige basis een bijdrage leveren aan het beleid dat bij ‘t Boemeltje gevoerd wordt doorgevraagd en ongevraagde adviezen te geven.
De oudercommissie heeft wettelijke advies bevoegdheden. Zo adviseert de oudercommissie bijvoorbeeld over de kwaliteit van de opvoeding, veiligheid, gezondheid, openingstijden, spel- en ontwikkelingsactiviteiten, de klachtenregeling en de prijzen van de kinderopvang. De reglementen voor de oudercommissie zijn vrij opvraagbaar en eventueel ter inzage op ons kantoor.

## Pedagogiek ontwikkeling

Bij kinderdagverblijf ’t Boemeltje werken de pm-ers zelfstandig. Dit betekent dat de pm-ers een groot aantal taken zelfstandig uit kunnen voeren, zoals rondleidingen, kennismakingsgesprekken, ouder- en kind gesprekken, het maken van een activiteitenplanning en een onderlinge taakverdeling. ‘t Boemeltje is een kleine organisatie en als zodanig ook een zeer horizontale organisatie. In de praktijk is het een zeer nauwe samenwerking met korte communicatielijnen die ervoor zorgt dat eenieder al deze taken kan uitvoeren.

In het geval dat er een stagiaire werkzaam is binnen ‘t Boemeltje, kan het zijn dat zij nauw betrokken wordt bij deze activiteiten gezien de leerdoelen van haar opleiding. Ouders kunnen met heel veel vragen terecht bij de pm-ers, als zij de antwoorden niet paraat hebben dan weten zijn in ieder geval waar ze het op kunnen zoeken.

Kinderen en ouders hebben behoefte aan vaste gezichten als leiding van het kinderdagverblijf. Vandaar dat wij ervoor gekozen hebben een kleinschalige organisatie neer te zetten. Echter pm-ers zijn ook mensen die van tijd tot tijd verlof kunnen hebben, ziek kunnen zijn of extra gewerkte uren compenseren. Door verantwoordelijkheden bij de pm-ers te leggen en hen te stimuleren tot pedagogische vernieuwing en zelfontplooiing verwachten wij dat zij plezier hebben in hun werk en dat zij dit ook uitstralen naar ouders en kinderen. ’t Boemeltje kiest er bewust voor om met pm-ers te werken die hun sporen inmiddels ruimschoots verdiend hebben in het werkveld. Dit waarborgt nog meer de kwaliteit die wij nastreven en zal eraan toe bijdragen dat ouders het een vertrouwde plek vinden voor hun kinderen.

# Pedagogisch medewerksters

## Mentorschap

Met ingang van 1 januari 2018 krijgen alle kinderen een eigen mentor toegewezen.
De mentor volgt en stimuleert de ontwikkeling van het kind en signaleert eventuele problemen. Zij observeert en registreert de ontwikkeling van het kind. De mentor voert de oudergesprekken die horen bij de observatiemomenten.

Het is ook de taak van de mentor om haar kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in te zetten om het kind te helpen bij zijn/haar persoonlijke groei.
De mentor voert alle officiële gesprekken. Als het nodig is voert de mentor gesprekken met instanties.

De mentor is de pedagogisch medewerkster die het meest aanwezig is bij de opvang van het kind en daarmee dus direct betrokken is bij het welbevinden van het kind.

## Kaders voor afwijking van de benodigde personele inzet (3 uurs regeling)

Volgens de Wet kinderopvang mogen we maximaal 3 uur per dag afwijken van de standaard verhouding tussen het aantal kinderen en de pedagogisch professionals op een groep (de BKR).

Wij gebruiken deze momenten bijvoorbeeld:
• Aan de randen van de dag als niet alle kinderen er zijn;
• Tijdens pauzetijden van onze professionals (tussen 13.00-15.00 uur);
• Mogelijk bij het plaatsvinden van incidentele situaties, bijvoorbeeld een oudergesprek.

Ook op deze momenten zorgen we voor goede begeleiding. Er is dan altijd minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten op de groep aanwezig.

In het rooster registreren we de werk- en pauzetijden. Pedagogisch medewerkers hebben recht op een pauze van minimaal 30 minuten tijdens een dienst van minimaal 5,5 uur. De pauzemomenten worden flexibel ingepland binnen de aangegeven tijdsperiode, afhankelijk van de behoeften van de groep.

Hoe gaan we om met deze momenten? We dragen er zorg voor dat we afwijken op momenten dat de activiteiten op de groep passend zijn. Medewerkers maken hier gezamenlijk een goede inschatting in, omdat het per groep verschilt. Tijdens groepsactiviteiten-, eetmomenten en risicovoller spel wijken we niet af van de BKR.
Tijdens pauzemomenten of aan de randen van de dag is tijdelijk afwijken mogelijk omdat:
• De meeste kinderen slapen tijdens de pauzetijden. De groep is dan rustiger, waardoor professionals op een andere manier toezicht kunnen houden. Er is minder begeleiding nodig dan op actieve momenten, zoals spel of eetmomenten.
• Aan het begin en eind van de dag worden rustige en voorspelbare spelactiviteiten aangeboden door de kinderen uit te nodigen te spelen in de verschillende speelhoeken van de ruimte. Ook worden ouders gestimuleerd een korte periode bij de kinderen te blijven tijdens het halen en brengen. Hierdoor kan tijdens het afwijken van de BKR volstaan worden met minimaal de helft van de benodigde beroepskrachten volgens de BKR.

De momenten waarop wij afwijken hebben wij vastgesteld op basis van de meest voorkomende situaties, ofwel een analyse van het breng- en haalpatroon van de kinderen en de pauzetijden van de pedagogisch medewerkers. Breng- en haaltijden zijn 2 dynamisch en verschillen per dag, afhankelijk van werktijden van ouders, seizoenen, het verkeer etc. Wij registreren dagelijks de aan- en afwezigheid van de kinderen en de pedagogisch medewerkers. Hierdoor kunnen wij dynamisch sturen en zorgen wij dat wij binnen de maximale toegestane afwijking van de BKR blijven. Het ritme van de groep, dat mede is afgestemd op rust- en slaaptijden van de meeste kinderen, is leidend voor de inzet van de pedagogisch medewerkers. Zo kunnen we de kinderen maximaal aandacht geven en borgen we de sociaal-emotionele veiligheid.

Is er door het afwijken slechts één pedagogisch professional op locatie aan het werk, dan dragen we zorg dat er altijd een andere volwassene in of rondom het gebouw aanwezig is.

## Het vaste-gezichtencriterium

In de dagopvang moet minimaal één vast gezicht van het kind op de groep werken. Dit biedt emotionele veiligheid aan een kind. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarom geldt voor ’t Boemeltje met 2 werkzame pm-ers per dag:

- Het aantal verschillende vaste gezichten is voor een kind tot 1 jaar maximaal 2 medewerkers.
- Voor een kind van 1 jaar of ouder is het aantal maximaal 3 medewerkers.

## Signalering bijzonderheden ontwikkeling kind

Het pedagogisch beleidsplan voor dagopvang (0-4 jaar) moet ook voldoen aan de twee volgende vereisten.
In het beleidsplan dient beschreven te worden op welke wijze pedagogisch medewerkers in de kinderdagopvang bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen signaleren, ouders hierover informeren en doorverwijzen naar passende instanties.
En de wijze waarop medewerkers op deze taak worden voorbereid en hoe zij daarin worden ondersteund.

‘t Boemeltje heeft net als alle andere kinderdagverblijven een signaleringstaak. Echter in tegenstelling tot de grote kinderdagverblijven, hebben wij hier geen aparte protocollen voor gehad. Momenteel werkt ‘t Boemeltje met 5 vaste en zeer ervaren krachten op de groep. De kleinschaligheid van onze onderneming zorgt ook voor hele korte communicatielijnen. Het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen is verweven in ons dagelijks werk. “Afwijkend” gedrag zal door de kleinschaligheid al snel boven water komen, te denken valt aan:

1. Taalachterstand
2. Achterstand in ontwikkeling (psychisch en of motorisch)
3. Seksueel misbruik
4. Huiselijk geweld
5. Verwaarlozing

Bij vermoedens of constatering van onder andere bovenstaande punten zal er eerst met de andere collega besproken worden wat de bevindingen zijn en of de ander dat ook zo ervaart/voelt/denkt. Voor wat betreft punt 1 & 2 zullen wij naast het onderlinge overleg ook een afspraak maken met de betreffende ouders/verzorgers om onze zorg (voorzichtig) uit te spreken. In dit gesprek zullen wij vragen of er op korte termijn nog een afspraak staat met het consultatiebureau, zo niet dan verwijzen wij door naar huisarts of vragen wij toestemming aan ouders/verzorgers of wij contact op mogen nemen met de schakelfunctionaris binnen de gemeente Oisterwijk. Dat is voor ons de vraagbaak in deze gemeente die ons advies geeft of doorverwijst naar professionele hulpverlening en eventueel de begeleiding van de ouders van ons over kan nemen.
Indien nodig zal er een overdrachtsformulier naar de basisschool komen met daarin een vermelding van onze bevindingen en hoe hierin gehandeld is.
Voor wat betreft de zgn. lichamelijk/ psychische aangelegen integriteit kwesties (bv: punten 3 t/m 5), volgen wij de procedure “MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING” zoals beschreven in de bijhorende handleiding die ons overhandigd is door de Brancheverenigingen Kinderopvang. Het betreft hier namelijk zeer delicate en mogelijk strafbare zaken die uiterst zorgvuldig nagekeken en afgehandeld dienen te worden.

Naast de kleinschaligheid en de korte communicatielijnen tussen de medewerksters zijn er nog een aantal signaleringspunten:

- Dagelijkse observaties
- Dagelijkse overdrachtsmomenten
- Teamvergadering
- Overdrachtsschrift voor personeel onderling
- Tussentijdse observatiemomenten bij: a) 0,5, 1,5 en 2,5 jaar.
  b) rond de leeftijd van 1,2,3 en 3 jaar en 10 maanden.

En zeker niet te vergeten de ruime ervaring die de medewerksters samen meenemen in deze branche.

## Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach

Met ingang van 1 januari 2019 zijn wij verplicht volgens de wet Innovatie Kwaliteit en Kinderopvang (IKK) een pedagogisch beleidsmedewerker en een pedagogische coach in te zetten.
Het doel van de pedagogisch coach is het bevorderen van deskundigheid en professionele vaardigheden van pedagogisch medewerkers zodat de kwaliteit van hun werkzaamheden met de kinderen op de groep verbetert.
De pedagogisch medewerker kan ook zelf extra coaching aanvragen.
De coach besteedt minimaal 25 uur per jaar aan het coachen van de PM'ers. De uren worden verdeeld over alle PM'ers.

De pedagogisch beleidsmedewerker besteedt 50 uur per jaar aan het actualiseren, (door)ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid binnen kinderdagverblijf 't Boemeltje.
Alles met inachtneming volgens de wet- en regelgeving van de kinderopvang.

Het beleidsplan en de invulling van de uren van de beleidsmedewerker en de coach is ter inzage in het kantoor van kinderdagverblijf 't Boemeltje.